

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Stachurska
Protokolant:	sekr. sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 czerwca 2018 r. w Warszawie

sprawy J. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania J. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 26 czerwca 2017 r., znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. Ł. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 czerwca 2017 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku,
- oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

J. Ł. w dniu 10 lipca 2017r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 26 czerwca 2017, znak: (...) odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że nie zgadza się z orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS, która błędnie przyjęła, że niezdolność do pracy powstała od dnia złożenia wniosku o rentę, tj. od 12 stycznia 2017r. Podniosła, że przewlekła obturacyjna choroba płuc (...) została u niej zdiagnozowana w 2014r. (odwołanie z dnia 10 lipca 2017r., k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 24 lipca 2017r. organ rentowy wskazał, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 7 kwietnia 2017r. uznała, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do dnia 28 lutego 2018r., ale nie można ustalić daty powstania tej niezdolności do pracy. Z uwagi na powyższe, zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy emerytalnej, za datę powstania niezdolności do pracy została przyjęta data złożenia wniosku tj. 12 stycznia 2017r.

Tymczasem ostatni okres ubezpieczenia J. Ł. zakończył się z dniem 1 lipca 2014r., wobec czego niezdolność do pracy powstała później niż 18 miesięcy od ustania ostatniego ubezpieczenia (odpowiedź na odwołanie z dnia 24 lipca 2017r., k. 11 a.s.).

W toku postępowania organ rentowy pozostawił rozstrzygnięcie do uznania Sądu (pismo organu rentowego z dnia 18 maja 2018r., k. 57 a.s.). Z kolei ubezpieczona na rozprawie w dniu 21 czerwca 2018r. wniosła o zmianę decyzji poprzez przyznanie jej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 stycznia 2017r. do 31 grudnia 2017r. (protokół rozprawy z dnia 21 czerwca 2018r., k. 64 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. Ł. po raz ostatni raz była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych w okresie od 10 czerwca 2014r. do 1 lipca 2014r. (poświadczenie dla celów emerytalno-rentowych, k. 19 tom I a.r.). W dniu 12 stycznia 2017r. złożyła w organie rentowym wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy z dnia 12 stycznia 2017r., k. 1 – 4 tom I a.r.). W związku z tym została skierowana do Lekarza Orzecznika ZUS, który po dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym: dokumentacji z przebiegu leczenia i wyników badań dodatkowych, ustalił, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do 28 lutego 2018r. Jednocześnie wskazał, że nie da się określić daty powstania częściowej niezdolności do pracy (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 20 lutego 2017r., k. 15 tom I a.r.).

W związku z wniesionym sprzeciwem, ubezpieczona została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym dokumentacji z przebiegu leczenia ambulatoryjnego, zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniach: 14 grudnia 2016r., 19 października 2016r. i 12 stycznia 2017r., wyników badań dodatkowych oraz w oparciu o opinię lekarza konsultanta ZUS z dnia 14 lutego 2017r., ustaliła – tak jak Lekarz Orzecznik ZUS - że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do 28 lutego 2018r. oraz, że nie da się ustalić daty powstania tej niezdolności (orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 7 kwietnia 2017r., k. 34 tom I a.r.).

Decyzjami z dnia 15 marca 2017r., znak: (...), oraz z dnia 11 kwietnia 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Ubezpieczona nie wniosła odwołania od ww. decyzji (decyzja z dnia 15 marca 2017r., znak: (...), k. 25 tom I a.r., decyzja z dnia 11 kwietnia 2017r., k. tom I a.r.), tylko w dniu 12 czerwca 2017r. złożyła kolejny wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy (wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy z dnia 12 czerwca 2017r., k. 1 – 4 tom II a.r.).

Decyzją z dnia 26 czerwca 2017r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. ponownie odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji wskazał, że na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy emerytalnej przyjął, że niezdolność do pracy powstała w dniu złożenia wniosku tj. w dniu 12 stycznia 2017r., a więc po upływie 18 miesięcy od ustania okresów składkowych i nieskładkowych. Ostatni okres ubezpieczenia zakończył się w dniu 1 lipca 2014r. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę, tj. od 12 czerwca 2007r. do 11 czerwca 2017r., J. Ł. udokumentowała łącznie 5 lat, 3 miesiące i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Natomiast w dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy, tj. od 12 czerwca 2007r. do 11 stycznia 2017r., udowodniła okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 5 lat, 7 miesięcy i 16 dni. Łącznie okresy składkowe i nieskładkowe ubezpieczonej wyniosły 25 lat, 10 miesięcy i 18 dni (decyzja z dnia 26 czerwca 2017r., znak:(...), k. 23 tom II a.r.).

J. Ł. złożyła odwołanie od wskazanej decyzji (odwołanie z dnia 10 lipca 2017r., k. 2 a.s.).

Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego pulmonologa celem ustalenia daty powstania częściowej niezdolności do pracy stwierdzonej przez Komisję Lekarską ZUS orzeczeniem z dnia 7 kwietnia 2017r. (postanowienie Sądu z dnia 26 lipca 2017r., k. 14 a.s.) i na jej podstawie ustalił, że ubezpieczona od 2014r. choruje na przewlekłą obturacyjną chorobę płuc. Z tego powodu jest częściowo niezdolna do pracy od września 2014r. Wprawdzie w pierwszym badaniu spirometrycznym z września 2014r. nie stwierdzono u ubezpieczonej obturacji, jednak parametry

oddechowe były wówczas niższe niż w 2017r., kiedy została ujawniona. W związku z tym mogło nastąpić niewykrycie obturacji we wrześniu 2014r., a powodem tego mogła być masa ciała ubezpieczonej. Jeśli występuje skrajna otyłość, co miało miejsce u ubezpieczonej, to ze względu na ciężar klatki piersiowej badani oddychają płytko, co ma wpływ na badanie spirometryczne wymagające pełnego wdechu. Jednocześnie biegła sądowa wskazała, że stan ubezpieczonej od 2014r. uległ poprawie z uwagi na zaprzestanie palenia papierosów oraz systematyczność zażywania leków, jednak leczenie jest nadal niezbędne, dlatego niezdolność do pracy należy uznać za czasową na okres 2 lat (opinia biegłej sądowej B. Ż. z dnia 17 października 2017r., k. 28 a.s.).

Organ rentowy, po rozpoznaniu kolejnego wniosku J. Ł. z dnia 24 stycznia 2018r., decyzją z dnia 19 kwietnia 2018r. przyznał prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 stycznia 2018r. do 31 marca 2019r. (decyzja z dnia 19 kwietnia 2018r., znak: (...), nienumerowana karta a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie wiarygodnych dowodów z dokumentów oraz w oparciu o opinię biegłego sądowego pulmonologa.

W skład dokumentów zebranych w sprawie wchodziły przede wszystkim dokumenty organu rentowego oraz dokumentacja medyczna ubezpieczonej, która stanowiła podstawę do ustalenia przez biegłego sądowego stanu zdrowia ubezpieczonej oraz występującego u niej schorzenia, w tym przede wszystkim momentu jego powstania.

Opinia biegłego sądowego pulmonologa, którą Sąd uwzględnił, jest wyczerpująca oraz jasno, przekonująco i logicznie uzasadniona. Biegły sformułował wnioski w oparciu o analizę dokumentacji medycznej ubezpieczonej oraz na podstawie badania jej osoby i w sposób zrozumiały, należycie uzasadniony i znajdujący oparcie w dokumentacji, przedstawił swoje wnioski. Organ rentowy w piśmie z dnia 30 października 2017r. oraz załączonej do niego opinii lekarskiej Przewodniczącego Komisji Lekarskiej ZUS nie wniósł zastrzeżeń do opinii biegłego (k. 38 – 39 a.s.). Ubezpieczona również nie negowała wniosków biegłego sądowego (k. 54-55 a.s. i k. 64 a.s.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. Ł. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 26 czerwca 2017r. podlegało uwzględnieniu.

W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2017r. poz. 1383 ze zm.) – zwaną dalej: „ustawą emerytalną”, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieconemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Wskazane warunki muszą być spełnione łącznie. Pierwszy z nich, tj. niezdolność do pracy, jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy) (wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03, OSNAPiUS rok 2004, Nr 19, poz. 340). Przepis art. 12 ustawy emerytalnej rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy - całkowitą i częściową. Zgodnie z ust. 3 ww. przepisu,

częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiejkolwiek pracy.

Kolejna przesłanka, o której mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, wiąże się z treścią art. 58. Wskazany przepis określa w ust. 1, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Jeśli chodzi zaś o trzeci z warunków z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, to wiąże się on z okresami, w czasie których powinna powstać niezdolność do pracy (bądź w ciągu 18 miesięcy od ich ustania), aby ubezpieczony mógł skorzystać z prawa do renty.

W rozpatrywanej sprawie J. Ł. nie miała dotychczas przyznanego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ale organ rentowy zakwestionował jedynie spełnienie przez nią przesłanki z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. W toku postępowania prowadzonego przez organ rentowy zarówno Lekarz Orzecznik ZUS, jaki i Komisja Lekarska ZUS nie byli w stanie stwierdzić daty powstania niezdolności ubezpieczonej do pracy. W związku z powyższym organ rentowy w myśl art. 14 ust. 2 ustawy emerytalnej przyjął za datę powstania niezdolności datę zgłoszenia pierwszego wniosku o świadczenie, tj. 12 stycznia 2017r., co miało bezpośredni wpływ na ustalenia w zakresie spełnienia przez ubezpieczoną ww. przesłanki. Organ rentowy nie kwestionował natomiast istnienia u ubezpieczonej częściowej niezdolności do pracy, jak i faktu legitymowania się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym.

Badając w przedmiotowej sprawie kwestionowaną przez organ rentowy przesłankę warunkującą przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego lekarza specjalisty z zakresu pulmonologii, która miała być pomocna przy ustaleniu daty powstania niezdolności do pracy. Z opinii wynika, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy na okres dwóch lat, a niezdolność ta powstała we wrześniu 2014r. Uzasadniając swoje stanowisko biegły wskazał, że badanie spirometryczne wykonane u ubezpieczonej w 2014r. nie wykazało obturacji. Została ona stwierdzona w 2017r., ale przebieg leczenia nie mógł spowodować jej powstania, bowiem J. Ł. zażywała systematycznie leki i zrezygnowała z palenia papierosów. Zdaniem biegłego, wpływ na niestwierdzenie obturacji w 2014r. mogła mieć nieprawidłowa technika wykonania badania. Tym samym, mimo tego, że obturacji w badaniu z 2014r. nie wykryto, to wówczas już istniała. W dalszej części biegły pulmonolog wskazał, że występująca u ubezpieczonej (...) oraz otyłość uniemożliwiają jej wykonywanie prac w dużym zapyleniu oraz wymagających dużego wysiłku fizycznego. Modyfikacja leczenia oraz reedukacja masy ciała mogą wpłynąć na poprawę stanu zdrowia ubezpieczonej, ale ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy na okres 2 lat i niezdolność do pracy powstała we wrześniu 2014r.

Organ rentowy nie zgłosił zarzutów do opinii biegłego pulmonologa. W opinii lekarskiej, dołączonej do pisma procesowego z dnia 31 października 2017r., Przewodniczący Komisji Lekarskiej ZUS wskazał nawet, że zgadza się ze stanowiskiem biegłego sądowego co do tego, że ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy od września 2014r.

(pismo procesowe z dnia 31 października 2017r., k. 38 a.s., pismo procesowe organu rentowego z dnia 18 maja 2018r., k. 57 a.s.). Poza tym organ rentowy, na podstawie ustaleń poczynionych przez biegłego pulmonologa w toku niniejszego postępowania, przyznał ubezpieczonej rentę z tytułu niezdolności do pracy na okres od 1 stycznia 2018r. do 31 marca 2019r.

W związku z powyższym, skoro niezdolność ubezpieczonej do pracy powstała we wrześniu 2014r., a ostatni okres ubezpieczenia ustał z dniem 1 lipca 2014r., to warunek z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej został spełniony.

Uwzględniając powyższe Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał J. Ł. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 czerwca 2017r. do 31 grudnia 2017r.

Ustalając termin, od którego możliwe było przyznanie ubezpieczonej prawa do renty, Sąd zastosował art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej. Stosownie do treści wskazanego przepisu świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do renty (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. W rozpatrywanej sprawie ubezpieczona wnioskuje o przyznanie jej prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 stycznia 2017r., jednakże wniosek inicjujący wydanie przez organ rentowy zaskarżonej decyzji z dnia 26 czerwca 2017r. złożyła w dniu 12 czerwca 2017r., a zatem należało przyznać rentę od dnia 1 czerwca 2017r., tj. od miesiąca, w którym został złożony wniosek. Przy tym zaakcentować należy, że pierwszy wniosek ubezpieczonej o rentę został złożony w styczniu 2017r., jednak decyzje wydane w toku postępowania zainicjowanego tym wnioskiem stały się prawomocne, bowiem nie zostały zaskarżone przez ubezpieczoną. Tym samym mając na uwadze treść art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej nie było podstaw do przyznania świadczenia od dnia 1 stycznia 2017r. W tej więc części Sąd odwołanie oddalił na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Data, do której Sąd przyznał świadczenie rentowe, jest determinowana tym, że w toku postępowania sądowego zostało ubezpieczonej przyznane świadczenie rentowe od 1 stycznia 2018r. W rozpatrywanej sprawie Sąd określił więc, że renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy powinna być przyznana do dnia poprzedzającego ww. dzień.

ZARZĄDZENIE

(...)